

Taga Foods AS
Postboks 6178, Sluppen
7435 Trondheim

Finansdepartementet, Skattelovavdelingen
Postboks 8008, Dep
0030 Oslo

Trondheim 08.02.05

UTTALELSE – FORSKRIFT OM TOLLNEDSETTELSE FOR LANDBRUKSVARER SOM GJENINNFØRES ETTER BEARBEIDING I UTLANDET

Finansdepartementet sendte den 16.12.04 et høringsbrev adressert til en rekke høringsinstanser. Høringsfristen utløper den 09.02.05.

Taga Foods AS er en av de større norske produsentene som leverer kjøttprodukter (påleggsprodukter) basert på aktiv foredling i utlandet. En del av produktene leveres under varemerket "TULIP" basert på produksjon ved produksjonsanlegg i Danmark. Disse produktene har i 2004 hatt en kraftig omsetningsøkning i sterk konkurranse med etablerte varemerker som Gilde og Grilstad innenfor salamiprodukter og Delikat innenfor leverpostei.

Som en av aktørene innenfor aktiv foredling i utlandet, ønsker Taga Foods AS å gi følgende uttalelse i forhold til Finansdepartementets høringsbrev:

1. Behovet for utenlands bearbeiding.

Taga Foods AS startet utenlands bearbeiding av landbruksvarer etter et selskapet i 2000/2001 ønsket å produsere en ny hamburger som skulle konkurrerer med allerede etablerte varemerker. Etter å ha forespurt flere mulige norske produsenter uten aksept for en tilfredstillende produksjonspris, ble en større dansk produsent forespurt. Kostnadmessig var den danske produsenten fordelaktig og på dette grunnlaget igangsatte Taga Foods AS utenlands bearbeiding av norsk kjøttråstoff til hamburger.

Det er vår vurdering at strukturen innenfor varehandel i Norge vil medføre at de enkelte kjedene etterspør en del produkter som både volummessig og kostnadmessig vil være vanskelig å produsere i Norge. Dersom en eller flere av kjedene ønsker å gjennomføre kampanjer på spesielle produkter betinger dette en betydelig produksjonskapasitet – noe som vil utelukke de mindre aktørene til fordel for større aktører med egne produksjonsanlegg. Det vil rett og slett være svært vanskelig for mindre aktører å få gjennomført produksjon i de volum som

matvarekjeden etterspør. Tilsvarende vil det kunne være vanskelig å gjennomføre produksjon av spesialprodukter i mindre volum, uten at dette fører til en for høy enhetspris. I forhold til dette behovet så vil produsenten ved å benytte spesialiserte produksjonsanlegg i utlandet også kunne tilby spesialprodukter i mindre volum til riktig pris.

I forhold til konkurransesituasjonen på det nasjonale markedet er det etter vår vurdering svært viktig at man opprettholder muligheten til å gjennomføre utenlands bearbeiding av norske landbruksvarer.

2. Industribeskyttelse – forholdet til EU/EØS.

Finansdepartementet legger frem et forskriftsutkast som ikke omfatter forslag til utforming av paragrafer i forhold til spørsmålet om toll på bearbeidingskostnader samt krav til egenproduksjon i Norge. Disse spørsmålene er lagt ut til ”åpen høring”. Vi har innehentet en uttalelse fra Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers DA datert den 07.02.2005 som setter fokus på forskriftsforslagets forhold til EU/EØS. Uttalelsen vedlegges i sin helhet.

Bilag 1: Uttalelse datert den 07.02.2005

2.1. Krav til nasjonal egenproduksjon av varer som gjeninnføres.

Dersom utenlands bearbeiding gjøres betinget av tilsvarende egenproduksjon i Norge, vil dette sterkt begrense den muligheten for en effektiv konkurranse mellom de ulike produsentene i Norge. Et krav til egenproduksjon vil sterkt begrense hvilke aktører som kan benytte ordningen og vil samtidig etablere et system som er vanskelig å administrere både for produsentene og Statens Landbruksforvaltning. Ordningen vil også kunne resultere i tilpasninger mellom norske aktører i den forstand at enkelte produsenter får behov for å gjennomføre produksjon i Norge som grunnlag for å skaffe seg adgang til utenlands bearbeiding. Opprettholdelse av en norsk produksjon vil i så fall være en kostnad som til slutt må belastes det utenlandsbearbeidede produktet.

Taga Foods AS mener følgelig at et eventuelt krav til nasjonal egenproduksjon vil være sterkt konkurransebegrensende og favoriserer i stor grad allerede etablerte betydelige aktører.

2.2 Toll på bearbeidingskostnadene for basis landbruksvarer.

Taga Foods AS legger til grunn at forskriftens hovedhensikt er å hindre at utenlands bearbeiding vil kunne representere en uthuling av det nasjonale landbruksvernet. Dette korresponderer med forskriftsforslaget § 7 hvor

spørsmålet om vesentlige økonomiske skadevirkninger er begrenset til norsk landbruk, og således ikke inkluderer norsk næringsmiddelindustri.

Dersom selve bearbeidingskostnaden i utlandet skal tollbelastes, vil dette etter vår vurdering etablere en ubegrunnet konkurransefordel for den norske næringsmiddelindustrien.

For aktører som ikke har betydelig egen produksjonskapasitet, så vil norsk og utenlands produksjon kostnadmessig måtte vurderes i forhold til hverandre. En toll på produksjonen i utlandet vil lett kunne føre til at norske produksjonsbedrifter som skal produsere på oppdrag for andre, tilpasser sin pris ved at den alternative tollkostnaden tillegges kalkulert produksjonspris. Dermed vil en toll på utenlands bearbeiding reelt sett innebære en tilsvarende kostnad for den norske oppdragsgiveren selv om produksjonen plasseres hos en norsk produsent.

I de nærmeste årene er det vår vurdering at hele næringsmiddelindustrien står ovenfor krav til økt spesialisering og effektivisering. Dette er en prosess som næringsmiddelindustrien uansett vil måtte gjennomgå, og toll på utenlands bearbeiding vil bare bidra til at denne prosessen går saktere enn nødvendig, samtidig som det etableres tollbasert hindring for en effektiv markedstilpasning.

3. Tillatelse til nedsatt toll – adgang til å avslå søknad i særskilte tilfeller.

Den foreslåtte forskriften er basert på at den norske produsenten må ha tillatelse for å gjennomføre utenlands bearbeiding. Taga Foods AS vil understreke viktigheten av at det organ som settes til å administrere ordningen, får krav om en effektiv saksbehandling i forhold til søknader om tillatelse. Når det gjelder tillatelsens lengde, så er situasjonen at produktene i forhold til matvarekjedene må presenteres minimum 6 måneder før man kan starte å gjennomføre leveransene. Listingperioden vil normalt være på 1 år. Tillatelse til å gjennomføre utenlands bearbeiding bør derfor normalt gis for en periode på minimum 18 måneder.

I forskriftene er det i § 7 formulert en adgang til å avslå søknad i særskilte tilfeller.

Forbrukermarkedet er i stor grad styrt av varemerker. Tilgang til distribusjon i matvarekjedene og etableringen av et nytt produkt i forhold til forbrukere betinger ofte en betydelig innsats i forhold til markedsføringen av produktets varemerke. Denne type markedsføring er kostbar og tar tid. Den eller de produsentene som vil etablere konkurrerende varemerker på det norske markedet er følgelig avhengig av at man har en rimelig trygghet for at man skal

kunne opprettholde produksjonen over tid, da gjerne i en periode på 3 – 5 år før produktet har etablert en varig konkurransekraft i varehandelen.

Tollforskriften baserer seg på at eventuelle innsatsfaktorer levert fra utlandet til bearbeidingen skal fortolles på ordinær måte. Dette tollutgangspunktet sikrer landbruksvernet. Taga Foods AS kan derfor vanskelig se hvilke situasjoner utenlands bearbeiding kan representere en ”vesentlig økonomisk skadevirkning” for norsk landbruk.

Dersom det skal være adgang til å avslå søknad i særskilte tilfeller, så er det svært viktig at forskriften tilkjennegir en betydelig terskel for å benytte bestemmelsen. Adgangen til å avslå søknad må ikke bli en fremtidig markedsregulator som kortsiktig benyttes for å regulere import ved siden av det ordinære tollsystemet. Taga Foods AS vil derfor foreslå at det stilles krav om at eventuelle skadevirkninger skal være av langvarig art før tillatelse kan avslås. Konkret kan dette formuleres slik: ”I særskilte tilfeller menes tilfeller der produksjonstilpasninger gjennom utenlands bearbeiding av landbruksvarer medfører varige vesentlig økonomiske skadevirkninger for norsk landbruk”.

Forskriften omfatter slik den er formulert, bare norsk landbruk, og da ikke norsk næringsmiddelindustri. Dersom forskriften utvides til også å omfatte norsk næringsmiddelindustri slik Taga Foods AS forstår at blant annet KLF foreslår, så vil dette etablere en liten grad av forutberegnelighet. Samtidig vil dette gi forvaltningen en administrativ oppgave i forhold til et overordnet næringspolitisk spørsmål – nemlig i hvilken grad norsk industri generelt og næringsmiddelindustrien i særdeleshet skal beskyttes i forhold til en naturlig konkurranseutvikling i forhold til Europa.

4. Tollberegning – administrativt nedsatt toll.

Ved fastsettelse av tollsats for andre landbruksvarer så legger vi til grunn at utenlands tilførte innsatsfaktorer skal tollberegnes etter ordinær tollsats. Det er altså innsatsfaktoren for eksempel i form av spekk som skal tollbelastes, ikke sluttproduktet for eksempel produsert pølse. I så måte så forstår vi det slik at begrepet ”gjeninnført vare” slik dette benyttes i høringsnotatets § 5 vedrørende fastsettelse av tollsats for andre landbruksvarer refererer seg direkte til utenlands tilført vare og ikke sluttproduktet.

I perioder med redusert tilgang på norske råvarer fastsettes det ofte en administrativt nedsatt toll. Taga Foods AS er opptatt av at produsenter som benytter utenlands bearbeiding også vil kunne benytte seg av den administrativt nedsatte tollordningen. Dette kan etter vår mening skje ved at den opprinnelige fastsatte tollberegningen utarbeidet i forbindelse med utstedelse av tillatelse,

skal omkalkuleres dersom innførsel av den utenlands bearbeidede varen skjer i en periode med administrativt nedsatt toll. Utgangspunktet vil altså være at produsenten får en tillatelse som etter vår mening ikke må være kortere enn 18 måneder for produksjon i utlandet. Dersom det i løpet av denne perioden administrativt besluttet nedsatt toll, så skal tollberegningen for produktet omkalkuleres hvorefter det gis en midlertidig ny tollberegning som varer så lenge den administrativt besluttede nedsatt toll opprettholdes.

Med vennlig hilsen

Torbjørn Tanem
Taga Foods AS